

KONUK YAZAR

22 Temmuz Seçiminin
Çözümlemeli Yorumu

Prof. Dr. D. ALİ ERCAN

22 Temmuzda yapılan milletvekili seçiminin resmi sonuçları YSK tarafından yayınlandı. Bugünkü yazımda, sonuçların bir analizini ve bu analize dayalı bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Öncelikle iki önemli saptamayı yapalım. İlk defa bu seçimde 18 ve üstü yaştaki yurttaşlar oy kullandı; ikincisi de tüm seçim kayıtlarının nüfus kayıt sistemiyle uyumlu bilgisayar ortamında oluşuydu. Buna göre 2007 seçmen sayısı olan 42,8 milyon seçmeni, 2002 de yine YSK tarafından resmen ilan edilmiş olan 41,4 milyon seçmen sayısı ile karşılaştırdığımızda önemli bir uyumsuzluk görülmektedir.

Nüfusla (N) seçmen sayısı (S) arasında aşağıdaki bağıntı verilebilir:

$$S = 0,82 \times N \times (Y - Y^*) / Y$$

burada Y ortalama yaşam süresini ve Y* seçmen alt yaş sınırını gösteriyor. 2002 deki nüfusumuz 70,3 milyon, ortalama yaşam süresi 58,4 yıl ve seçmen alt yaş sınırı da 20 olduğuna göre 2002 deki seçmen sayısını ;

$$S = 0,82 \times 70,3 \times (58,4 - 20,0) / 58,4 = 38 \text{ milyon}$$

olarak hesaplayabiliriz; oysa kayıtlarda 41,4 milyon olarak görünüyor. Yani yaklaşık 3,4 milyon seçmen "mükerrer" yazılmış demektir.

Aynı durum 1999 ve 1995 seçimleri için de geçerlidir.

Şimdi önemli bir durumla karşılaşıyoruz;

Oy kullanan seçmen sayısı 32,7 milyon olduğuna göre, 2002 de seçime katılım oranı gerçekte ;

$$32,7 / 38 = \% 86' \text{ dır.}$$

Oysa, rejimi korumak kaygısıyla seçmenin sandığa ısrarla çağrıldığı 2007 seçiminde katılım oranı $36,1 / 42,8 = \% 84$ olmuştur. Buradan şu çıkarsamayı yapmak mümkündür: halk 2007 seçimini 2002 seçiminden daha fazla önemsememiştir. Diğer bir deyimle $\% 40'$ i yoksulluk sınırında

yaşayan halk için seçimin belirleyici faktörü öncelikle rejim olmamıştır.

**

Mevcut seçim yasası gereği % 10 barajını aşıp TBMM ne girebilen üç partinin başarı durumuna gelince;

AKP 2002 de 10,8 milyon olan seçmen sayısını, 5,5 milyon artırarak 16,3 milyona çıkarmıştır.

CHP+DSP 6,5 milyondan 0,8 artırarak 7,3 milyona ve

MHP de 2,6 milyondan 2,4 artırarak 5,0 milyonluk seçmen sayılarına ulaşmışlardır.

Görülen odur ki;

DYP+ANAP tan yaklaşık 3 milyon seçmen AKP'ye yönelirken GP den yaklaşık 1,5 milyon seçmen MHP'ye oy vermiştir. Bu durumu seçim öncesi yapılan Bilderberg toplantısının doğal(!) bir sonucu olarak yorumlayabiliriz.

**

Partilerin seçim başarısını somut bir ifadeye indirgemek için oy aldıkları toplum kesimlerindeki nüfus artış oranlarını göz önünde tutarak, seçmen sayısındaki gerçek artışı hesaplamak gerekir.

Türkiye'de 2002-2007 arasında yıllık nüfus artış oranı ortalama % 1,6 (*) olmuştur. Kabaca üç grupta ele alabileceğimiz toplumumuzun % 30' unda kadın başına ortalama çocuk sayısı 3, % 40' unda 4 ve kalan % 30' unda 5 tir. Buna göre bu üç toplum kesiminin ortalama yıllık nüfus artış oranları, sırasıyla % 0,8 % 1,6 ve % 2,4 tür.

CHP nin çoğunlukla birinci gruptan, MHP nin ikinci gruptan ve AKP nin de çoğunlukla üçüncü gruptan oy aldıklarını varsayarak, partilerin 2002 seçiminde aldıkları oyları bu nüfus artış hızıyla 2007 ye doğru hesaplar ve 2007 seçiminde aldıkları oylardan farklarını bulursak, nüfus artış etkisinden arındırılmış, seçmen sayısındaki gerçek artışı buluruz.

Bu hesaba göre seçimin mağlubu CHP seçmen sayısını net % 8 artırırken, seçimin galibi AKP seçmen sayısını %34 ve seçimin en başarılı partisi MHP de seçmen sayısını %75 artırmışlardır.

Yıllarca, % 5 sınırının altındaki minik oy oranlarını ısrarla korumakta olan küçük partiler için ayrıntılı bir değerlendirme yapmaya değmez. "halkımız

bize bu seçimde de,[bekle, seni sonra değerlendireceğim] mesajını vermiştir" şeklindeki züğürt tesellisiyle siyasal arenada kalıp, kaosa yardımcı olmaktan başka hiçbir işlevi olmayan bu marjinal partilerin, tabelalarını indirmeleri yönünde bir davranışları olacak mı , bilemiyorum. Bunların dışında parti olarak %10 barajını geçemediği halde bağımsız aday taktiğini kullanarak meclise giren DTP nin başarısı(!)dikkat çekicidir.

CHP nin 5 yıllık muhalefette bulunuşunu da göz önünde tutarsak, kesinlikle diyebiliriz ki, CHP başarısızdır,iyi yönetilmemiştir.

Öte yandan AB, ABD,Yunanistan, Ermenistan, İran, Suudi Arabistandan, Barzani ve Talabaniye kadar tüm destekçi güçleri arkasına alan ve iktidar olanaklarını kullanan, dolayısıyla en az %60 oranında oy alması gereken AKP nin elde ettiği sonucu "mütevazi" bir sonuç olarak görmek gerekir.

Seçimde kullanılan 35,05 milyon geçerli oyun % 87 si, yani 30,48 milyonu meclise yansımıştır.

Adil bir temsil durumunda AKP'nin 16,3 milyon oy karşılığı 294 milletvekili çıkarması gerekirdi, oysa seçim yasasındaki mantıksız düzenleme sonucu AKP hak ettiğinden 46 fazlasıyla 340 milletvekili çıkarmıştır. CHP nin 132, MHP nin 90 ve bağımsızların da 33 milletvekili çıkarmaları gerekirdi. AKP dışındaki tüm partiler seçim yasasının "gazabına" uğradılar, hak ettiklerinden daha az milletvekiliyle yetinmek durumunda kaldılar. CHP 20, MHP 20, bağımsızlar 6 milletvekili daha az çıkardılar. Gerçi bu durumda dahi AKP tek başına hükümet kuracak çoğunluğu elde ederdi, ancak demokrasinin olmazsa olmaz ilkesi temsilde adalet ağır bir şekilde ihlal edilmiş oldu.

Bu seçimde 6,74 milyon seçmen (%15,8) hiçbir partiye oy vermeyerek seçime katılmadı. Böylece seçime katılım oranı % 84,2 ile 2002 seçimindeki katılım oranından daha düşük oldu.Seçime katılan seçmenlerin % 46,6 sının oylarını alan AKP tüm ülkede ulusal iradenin $0,466 \times 0,842 = 0,392$ sini yani % 39 unu temsil ediyor durumdadır; yeni Cumhurbaşkanı bu %39 luk kesimin oylarıyla seçilmiştir. Bir başka ifade ile, tüm ulusu temsil etmesi gereken cumhurbaşkanı,tüm ulusun % 61 inin EVET demediği bir Cumhurbaşkanı olmuştur.Bu hesapları çok önceden, kabaca da olsa, yapmış ve cumhurbaşkanı seçimi için mutlaka referanduma gidilmesi yönünde görüş ileri sürmüştük; maalesef haklı çıktık.

**

Seçim sonucuna yönelik tespitlerimizi özetlersek;

1.Halkın nezdinde 2007 seçiminin önceki seçimlerden daha önemli olduğu şeklinde bir algılama mevcut değildir.

2. Beş yıllık muhalefet döneminde CHP başarısız olmuştur.

3. Seçim yasasındaki çarpıklıktan dolayı,aldığı oylarla milli iradenin %39 unu temsil eden AKP, hak ettiğinden 46 milletvekili daha fazla çıkararak, TBMM de % 62 lik bir temsil gücü elde etmiştir.

4. Cumhurbaşkanı seçiminde meclisin 2/3 çoğunluğunu arayan anayasal ilkeyi ve AKP nin ulusal iradenin sadece %39 unu temsil edişini göz ardı eden MHP, milli olmaktan öte popülist bir yaklaşım sergilemiş ve AKP nin tek başına cumhurbaşkanı seçmesinin yolunu açmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş ideolojisi olan Kemalizmi, yani "bilimi rehber alan ulus-devlet anlayışı" nı içtenlikle ve eksiksiz bir şekilde programına alan ve uygulamaya koyabilecek herhangi bir parti yoktur.

Siyasi partiler yasası ve seçim yasası en kısa zamanda etik değerlere bağlı akil insanlar tarafından yeniden düzenlenmedikçe, lider sultasına son veren ve seçim barajını % 5'e indiren bir sistem uygulanmadıkça Türkiye'de demokrasi yanlısı devamları devam edip gidecektir. Mevcut durum, devletin AGO ve AKO (**) arasında el değiştirmesine tanık olacağımız toplumsal metamorfoz sürecidir.

Demokrasinin, özellikle gelişmemiş ülkelerde, akla hitap edenlerden çok gönüle(duygusalılığa) hitap edenler tarafından kazanılan bir oyun olduğunu,bu seçim sonuçlarından şaşkına dönenlere hatırlatarak, şunu da belirtmek isterim ki, 14 nisan mitinginin fevkalade başarısıyla seçim sonuçları arasında bir ilişkilendirme yapmak mantıksız ve çok yanlış bir yaklaşımdır. 14 nisan ulusun aklına hitap etmişti.

(*)1950-2000 yılları arasında yapılan resmi nüfus sayım sonuçlarının bilimsel analizinden elde edilen bulgulara göre 2002 yılında Türkiye'nin nüfusu 70,3 milyon ve ortalama yaşam süresi 58,4 yıldır. 2007 yılında nüfus 76,4 milyon ve ortalama yaşam süresi 61,9 yıla yükselmiştir. 2002-2007 yılları arasında yıllık nüfus artışı ortalama % 1,6 ve kadın başına ortalama çocuk sayısı 4,0 dır; oysa AB'ye girmek için "sempatik" rakamlar üreten TÜİK (eski adıyla DİE) nüfusu, nüfus artış hızını ve kadın başına çocuk sa-yısını daha düşük, ortalama yaşam süresini ise daha yüksek göstermektedir.

(**) AGO : Atatürkçü(lükten) Geçinen Oligarşi
AKO : Atatürk Karşıtı Oligarşi